

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060202

DOM
2017-06-15
Stockholm

Mål nr
M 1497-17

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2017-01-24 i mål nr M 3012-16, se bilaga A

KLAGANDE

St1 Sverige AB, 556308-5942
Box 1029
172 21 Sundbyberg

Ombud: Advokaterna MF och CH

MOTPART

Miljö- och byggnadsnämnden i Kävlinge kommun
244 80 Kävlinge

SAKEN

Föreläggande om att vidta åtgärder på bensinstation på fastigheten XXX i Kävlinge kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 1349900

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

St1 Sverige AB har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva Miljö- och byggnadsnämndens i Kävlinge kommun beslut i den del som avser spillzonerna vid drivmedelspumparna.

Miljö- och byggnadsnämnden i Kävlinge kommun (nämnden) har motsatt sig ändring.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

St1 Sverige AB har hänvisat till vad bolaget framfört tidigare och har tillagt i huvudsak följande: Det saknas behov av att vidta de av nämnden förelagda åtgärderna. Kraven är inte heller rimliga. Betongsten måste anses kunna vara ett tillräckligt tätt underlag inom spillzonerna. Något särskilt skäl att göra en annan bedömning vid just denna station har inte framkommit. Det har i samband med den syn som mark- och miljödomstolen höll vid stationen konstaterats att ett antal av stenarna inte är i tillräckligt bra skick. Detta bör emellertid inte innebära att markbeläggningen måste åtgärdas i enlighet med vad som framgår av föreläggandet, utan att markbeläggningen iordningsställs på så sätt att den blir tillräckligt tät. En möjlig sådan åtgärd är att byta ut de trasiga stenarna och säkerställa att stenarna ligger tätt intill varandra. Oaktat att det finns åtgärdsbehov saknas det skäl att byta ut hela markbeläggningen till annat material.

Nämndens föreläggande är formulerat så att det anger ett funktionskrav men däremot inte vilken beläggning som ska användas. Eftersom det råder delade meningar mellan bolaget och nämnden om vilka typer av markbeläggning som kan anses uppfylla kravet på täthet i olika situationer hade det ur bolagets perspektiv inte gjort någon nämnvärd skillnad om föreläggandet hade varit preciserat på ett sådant sätt att det framgick att en viss typ av markbeläggning ska användas.

Nämnden har hänvisat till vad nämnden tidigare har anfört och tillagt att det föreläggande som nämnden har utfärdat är tillräckligt tydligt.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen, som i målet har väckt frågan om föreläggandets tydlighet, anser inte att det finns skäl att ändra mark- och miljödomstolens dom med anledning av utformningen av föreläggandet. Mark- och miljööverdomstolen gör i saken ingen annan bedömning än underinstanserna. Överklagandet ska därmed avslås.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Lars Borg och Roger Wikström, referent, tekniska rådet Anna-Lena Rosengården samt hovrättsrådet Birgitta Bylund Uddenfeldt.

Föredragande har varit Ulrika Agerskans.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2017-01-24
meddelad i
Växjö

Mål nr M 3012-16

KLAGANDE

St1 Sverige AB
Box 1029
172 21 Sundbyberg

Ombud: Jur.kand. OH

MOTPART

Kävlinge kommun, Miljö- och byggnadsnämnden
244 80 Kävlinge

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsens i Skåne län beslut den 30 juni 2016 i ärende nr 505-22508-15, se bilaga 1

SAKEN

Föreläggande om att vidta åtgärder på bensinstation på fastigheten
XXX, Kävlinge kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 388013

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81 351 03 Växjö	Kungsgatan 8	0470-560 130 E-post: vaxjo.tingsratt@dom.se www.vaxjotingsratt.domstol.se	0470-560 125	måndag – fredag 08:00-16:00

BAKGRUND

Miljö- och byggnadsnämnden i Kävlinge kommun (nämnden) förelade genom delegationsbeslut den 10 juli 2015 bl.a. St1 Sverige AB (St1) att på bensinstationen på fastigheten XXX förse områden kring drivmedelspumparna med täta spillzoner där fordon kan stå och tanka. Varje spillzon ska täcka ett område som minst motsvarar drivmedelsslagens längd + en meter. Spillzonens yta ska vara belagd med en mot drivmedlet tät beläggning. Spillzonen ska ha en lågpunkt, utformad så att allt spill inom spillzonen avrinner via brunn till en oljeavskiljare. Åtgärderna ska vara vidtagna snarast dock senast sex månader efter det att verksamheten tagit del av beslutet.

St1 överklagade nämndens beslut till Länsstyrelsen i Skåne län (länsstyrelsen) som i beslut den 30 juni 2016 ändrade nämndens beslut på så vis att den förelagda åtgärden skulle vara vidtagen senast sex månader efter det att länsstyrelsens beslut vunnit laga kraft. I övrigt avslogs överklagandet.

St1 har nu överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

St1 har yrkat att mark- och miljödomstolen med ändring av länsstyrelsens beslut ska upphäva nämndens beslut. Därtill har St1 yrkat att mark- och miljödomstolen håller sammanträde och syn i målet.

St1 vidhåller vad som tidigare anförts i målet och vill därutöver anföra i huvudsak följande. Det saknas behov att vidta de förelagda åtgärderna. Kraven är heller inte rimliga.

Som länsstyrelsen angett utgör inte SPBI:s rekommendationer bindande normer, men de måste ändå anses utgöra en lämplig utgångspunkt för bedömningen i det enskilda fallet. Rekommendationerna bygger på många års samlad erfarenhet inom branschen av bland annat just nedläggning och sanering av drivmedelsstationer. Trots detta gör inte länsstyrelsen någon prövning av förutsättningarna i just detta

fall, utan konstaterar – tvärt emot vad som anges i rekommendationerna – att betongsten inte kan vara en tät beläggning. Det är uppenbart att det inte har skett någon individuell bedömning av behovet av utredning eller åtgärder i det enskilda fallet.

Förutom att länsstyrelsen underkänner SPBI:s bedömning av vad som utgör en tät beläggning, utan att särskilt utförligt redogöra för varför denna bedömning är fel, tycks inte länsstyrelsen ha beaktat vad St1 anfört om risken för föroreningar eller St1:s egna utredningar i målet.

Som tidigare anförts har det inte framkommit någon särskild misstanke om att marken vid spillzonen skulle vara förorenad. Som den av St1 redovisade utredningen visar finns det inte heller skäl att anta att betongsten i sig inte kan utgöra en tät beläggning. Länsstyrelsens och nämndens motsatta uppfattning bygger till skillnad från St1:s bedömning inte på någon utredning eller erfarenhet av förekomst av föroreningar vid spillzoner med denna utformning. Med hänsyn till stationens bemaning och anläggningens konstruktion (vilka har beskrivits i överklagandet av nämndens föreläggande) saknas det vidare skäl att misstänka att det vid just denna spillzon skulle finnas särskild risk för föroreningar i mark. Det finns därför inget stöd för att påstå att beläggningen inte skulle vara tillräckligt tät. Därmed saknas behov att vidta de av nämnden förelagda åtgärderna.

Med hänsyn till kostnaderna för en ombyggnad och den mycket tveksamma miljönytta som åtgärden skulle medföra kan föreläggandet slutligen inte heller anses som rimligt.

Nämnden har i yttrande anfört i huvudsak följande. Både länsstyrelsen och nämnden hänvisar till SPBI:s rekommendationer i sina beslut, men till skillnad från St1 har man inte bara utgått från vad som gäller befintliga stationer utan vad som SPBI rekommenderar för nya stationer, i utgåvan som trycktes för åtta år sedan. I SPBI:s rekommendationer tas då inte betongsten upp som en tät beläggning för spillzonen runt mätarskåp.

Av miljöbalkens allmänna hänsynsregler framgår att alla som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd ska utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. I samma syfte ska vid yrkesmässig verksamhet användas bästa möjliga teknik.

Nämnden anser inte att de yrkanden som framförts i överklagandet på något sätt fråntar St1 skyldigheten att vidta förebyggande åtgärder i enlighet med de krav de allmänna hänsynsreglerna ställer på verksamhetsutövare. Inte heller kan kostnaden bedömas orimlig i förhållande till miljönyttan. Enligt rekommendationerna från SPBI kan inte betongsten betraktas som bästa möjliga teknik på en spillzon och bör därför bytas ut.

I övrigt har nämnden inget att tillägga utan hänvisar till tidigare beslut i ärendet.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen har hållit sammanträde och syn på bensinstationen på fastigheten XXX.

Vad målet gäller m.m.

Vad mark- och miljödomstolen har att pröva i förevarande mål är om det är rimligt att St1 ska förse området kring drivmedelspumparna med täta spillzoner där fordon kan stå och tanka.

Rättslig reglering m.m. framgår av länsstyrelsens beslut. Härutöver kan nämnas att av 2 kap. 1 § miljöbalken framgår att vid tillsynen enligt denna balk är alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skyldiga att visa att de förpliktelser som följer av detta kapitel iakttas.

Mark- och miljödomstolens bedömning

Både St1, nämnden och länsstyrelsen har hänvisat till SPBI:s rekommendationer för bensinstationer, utgåva 2, från den 8 december 2009. Av dessa framgår det att spillzonen vid en befintlig bensinstation ska ha en lågpunkt som är ansluten till oljeavskiljaren och ha en tät beläggning. Med tät beläggning menas i detta fall betong, betongsten eller asfalt.

Mark- och miljödomstolen kan konstatera att SPBI:s branschrekommendationer inte är rättsligt bindande eller utgör någon vägledning för tillämpningen av miljöbalkens allmänna hänsynsregler, men att de kan fungera som vägledning i samband med teknisk utformning av bensinstationer i syfte att skydda miljön. Nämnden har anfört att man inte bara utgått från vad som gäller för befintliga stationer utan även vad SPBI rekommenderar för nya stationer mot bakgrund av miljöbalkens krav på bästa teknik. Mark- och miljödomstolen kan dock konstatera att det i detta fall rör sig om en befintlig bensinstation belägen på fastigheten XXX.

Den befintliga markbeläggningen vid spillzonen på bensinstationen består av betongsten. I samband med att mark- och miljödomstolen höll i sammanträde och syn vid den aktuella bensinstationen kunde det konstateras att betongstenarna är lagda omlott mot varandra och i vissa delar av ytan med till synes minimala skarvar. Vissa av betongstenarna är trasiga och i vissa delar av ytan har sättningar skett som innebär att skarvarna är avsevärt bredare än avsett. Mark- och miljödomstolen be- tvivlar inte att betongsten som material kan anses utgöra en tillräckligt tät markbe- läggning vid en spillzon, men vad som däremot är problematiskt ur miljösynpunkt är det utrymme som uppstår mellan betongstenarna eftersom det föreligger risk för att miljöfarlig vätska kan tränga ned i fogarna mellan de lagda stenarna. St1 har inte visat att underlaget är så tätt som kan jämföras med helgjuten betong. Det aktuella underlaget kan således inte anses utgöra bästa teknik.

Den aktuella bensinstationen tillhör en av St1:s större bensinstationer med cirka 75 000 tankningar per år. Det är således en stor andel besökare som tankar där dagligen och risken för spill är påtaglig. Även om ett mindre spill av bensin snabbt

dunstar är hanteringen omfattande och innefattar även dieselolja i betydande mängder, E85 samt andra fordonskemikalier såsom spolarvätska, glykol och motorolja. St1 har anfört att den miljönytta som skulle uppkomma till följd av nämndens föreläggande inte står i rimlig proportion i förhållande till de kostnader som åtgärden skulle medföra för bolaget. St1 har dock inte närmare redogjort för på vilket sätt kostnaderna inte står i rimlig proportion i förhållande till miljönyttan, mer än att en mindre bensinstation skulle kosta cirka 300 000 kronor att bygga om och att det är svårt att uppskatta vad den exakta kostnaden skulle uppgå till för den nu aktuella bensinstationen.

I förhållande till de krav som regelmässigt och enligt praxis ställs vid förvaring och hantering av kemikalier i annan miljöfarlig verksamhet anser mark- och miljödomstolen med beaktande av försiktighetsprincipen och kraven på bästa teknik i 2 kap. 3 § miljöbalken att den befintliga markbeläggningen inte kan anses uppfylla det täthetskrav som bör ställas enligt miljöbalken på markbeläggningar vid spillzoner kring drivmedelspumpar. Det är inte visat att kostnaderna för anläggning av tätt underlag med oljeavskiljare skulle vara orimliga. Mark- och miljödomstolen instämmer således i underinstansernas bedömning. Bolagets överklagande ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 14 februari 2017.

Anders Enroth

Carl-Philip Jönsson

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Anders Enroth, ordförande, och tekniska rådet Carl-Philip Jönsson. Föredragande har varit beredningsjuristen Linnea Wictorsson.